

Wróbel, Maciej

---

185 lat Towarzystwa Naukowego Płockiego

Notatki Płockie 50/3-204, 56-57

2005

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

185 LAT TOWARZYSTWA NAUKOWEGO PŁOCKIEGO

Rok 2005 przebiega w Towarzystwie Naukowym Płockim pod znakiem jubileuszu, wszak 3 czerwca tego roku przypadła 185. rocznica założenia naszego stowarzyszenia. Powołane w 1820 r. z inicjatywy Stanisława Kostki Potockiego, od początku swego istnienia miało na celu propagowanie nauki i rozwój oświaty.

Zarząd Towarzystwa Naukowego Płockiego postanowił uczcić jubileusz poprzez organizację wielu okolicznościowych imprez. Punktem kulminacyjnym obchodów rocznicowych była uroczysta sesja naukowa zatytułowana „Rola regionalnych towarzystw naukowych w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego”, która odbyła się w dniu 2 czerwca 2005 r. w sali konferencyjnej TNP. Punktualnie o godzinie 11.00 oficjalnego otwarcia obrad i powitania gości dokonał Prezes TNP prof. ndzw. dr hab. inż. Zbigniew Kruszewski. Przypomnił też zebranym historię Towarzystwa Naukowego Płockiego, uzupełniając prelekcję prezentacją multimedialną, pozwalającą obejrzeć m.in. portrety dawnych prezesów. Następnie zaprosił do wysłuchania referatów. Prof. dr hab. Jan Strelau, Wiceprezes PAN, Przewodniczący Rady Towarzystw Naukowych PAN zaprezentował temat „Miejsce i rola regionalnych towarzystw naukowych w kształtowaniu społeczeństwa opartego na wiedzy”. Następnie referat zatytułowany „Granice społeczeństwa obywatelskiego – granicami Europy” wygłosił prof. dr hab. Henryk Samsonowicz, Przewodniczący Wydziału I Nauk Społecznych PAN, Członek Honorowy TNP. Po przerwie zaś „O skarbach i ludziach Towarzystwa Naukowego Płockiego w 185. rocznicę jego założenia” mówił ks. prof. dr hab. Michał Grzybowski, Wiceprezes TNP. Głos zabrali również inni uczestnicy sesji, wyrażając słowa uznania dla wieloletniej działalności Towarzystwa Naukowego Płockiego. Z listem gratulacyjnym wystąpił Prezydent Miasta Płocka Mirosław Milewski, który przekazał Prezesowi Kruszewskiemu dar dla TNP – obraz olejny przedstawiający panoramę Płocka od strony Wisły z widokiem Wzgórza Tumskiego. Swoją obecnością uświetnił sesję jubileuszową również Biskup Płocki prof. dr hab. Stanisław Wielgus, Członek Honorowy TNP. Obecni byli członkowie Prezydium Rady Towarzystw Naukowych PAN, którzy przed rozpoczęciem sesji odbyli w siedzibie TNP spotkanie z Zarządem naszego stowarzyszenia oraz wyjazdowe posiedzenie Rady Towarzystw Naukowych.

W przerwie sesji jej uczestnicy przeszli do sali wystawowej Towarzystwa Naukowego Płockiego, gdzie otwarto wystawę najcenniejszych Biblii ze zbiorów Biblioteki im. Zielińskich TNP, wśród których znalazły się również XV-wieczne inkunabuły. W sumie zaprezentowano ponad 30 ksiąg zawierających zarówno cały tekst Pisma Świętego, jak i wydania jego fragmentów.

Po zakończeniu obrad wszyscy goście przeszli Placem Narutowicza do drugiej siedziby TNP, Domu „Pod

Prof. dr hab. Jan Strelau, Wiceprezes PAN, Przewodniczący Rady Towarzystw Naukowych PAN wygłasza referat „Miejsce i rola regionalnych towarzystw naukowych w kształtowaniu społeczeństwa opartego na wiedzy”. Po prawej prof. ndzw. dr hab. inż. Zbigniew Kruszewski, Prezes TNP.

Opatrznością” mieszczącego Bibliotekę im. Zielińskich. Obejrzeni wnętrza biblioteki, mieli okazję zwiedzić magazyny, na co dzień dostępne tylko dla pracowników. Obejrzel też przygotowaną w jednej z sal wystawę wszystkich wydawnictw Towarzystwa Naukowego Płockiego od 1820 do 2005 roku. Na zakończenie, na dziedzińcu Biblioteki im. Zielińskich przygotowano poczęstunek. Był również tort urodzinowy, który osobiście podzielił Prezes TNP Zbigniew Kruszewski.

Finałem tego obfitującego w wydarzenia dnia był wieczorny koncert jubileuszowy w Sali Koncertowej Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. im. K. Szymanowskiego w Płocku. Bogaty i różnorodny repertuar zaprezentowały chóry płockich uczelni i szkół średnich: Chór Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. im. K. Szymanowskiego w Płocku pod dyr. Andrzeja Sitka, Kameralny Chór Akademicki Politechniki Warszawskiej Szkoły Nauk Technicznych i Społecznych w Płocku pod dyr. Edwarda Bogdana, Kameralny Chór Akademicki Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku pod dyr. Małgorzaty Szpotkańskiej oraz Vox Juventutis - Chór Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku pod dyr. Roberta Majewskiego.

Wspomniana wyżej wystawa Biblii ze zbiorów Biblioteki im. Zielińskich TNP stanowiła zarazem podsumowanie cyklu prezentacji najcenniejszych dzieł będących w posiadaniu Towarzystwa Naukowego Płockiego. Już bowiem w styczniu 2005 r. zainaugurowano obchody jubileuszu TNP otwierając „Thesaurus-Libri”. To tytuł comiesięcznych spotkań, z których każde poświęcone było jednemu wybitnemu i cennemu dziełu ze zbiorów Biblioteki im. Zielińskich TNP. Uczestnicy mieli rzadką okazję z bliska oglądać te niezwykle księgi oraz wysłuchać poświęconego im wykładu. Podczas kolejnych spotkań zaprezentowano następujące dzieła: „Boską komedię” Dantego z 1487 r., „Atlas Hondiusa” wydany w latach

1631-1634, „*Artis magnae artilleriae...*” Kazimierza Siemienowicza z 1650 r., pierwsze wydanie „*De revolutionibus orbium coelestium*” Mikołaja Kopernika z 1543 r. oraz „Statut Łaskiego” z 1506 r.

Od października br. rozpocznie się kolejny cykl jubileuszowych spotkań, tym razem pod hasłem „*Thesaurus-Homini*”. Będą one poświęcone wybitnym postaciom związanym z Towarzystwem Naukowym Płockim, jego Członkom Honorowym. Z tej okazji przygotowywane są specjalne karty poświęcone sylwetkom Członków Honorowych, a czterech z nich wystąpi w cyklu „*Thesaurus-Homini*” z wykładami z zakresu wiedzy, w jakiej się specjalizują. Pierwszy wykład, zaplanowany na 3 października, wygłosi prof. dr hab. Henryk Samsonowicz, a będzie zatytułowany „*Początki Polski, początki Polaków*”. Podczas kolejnych spotkań przewidujemy prelekcje prof. dr. hab. Antoniego Rajkiewicza, prof. dr. hab. inż. Marka Dietricha oraz Biskupa Płockiego prof. dr. hab. Stanisława Wielgusa.

W obchody roku jubileuszowego wpisuje się również sesja naukowa zaplanowana na 7 października 2005 r.: „*Dr Aleksander Maciesza (1875-1945) - w 130. rocznicę urodzin i 60. rocznicę śmierci*”. Tak się bowiem złożyło, że w roku jubileuszu 185-lecia Towarzystwa Naukowego Płockiego przypadają również te dwie okrągłe rocznice, życia i śmierci dawnego Prezesa TNP. Tej sesji również będzie towarzyszyć wystawa archiwaliów ze zbiorów Biblioteki im. Zielińskich oraz druga, którą przygotowuje Muzeum Mazowieckie w Płocku.

W ostatnich miesiącach roku przewidziane są też od-

czyty pod wspólnym tytułem „*Zaszczyt dla TNP*”. Odbyło się już spotkanie poświęcone Halinie i Stefanowi Rutskim w 150. rocznicę urodzin Stefana Rutskiego, o których mówił ks. prof. Michał Grzybowski. Ponadto przypomniemy postać Józefa Zielińskiego, jednego z darczyńców biblioteki TNP (160. rocznica urodzin i 100. rocznica śmierci) oraz mec. Tadeusza Gierzyńskiego, Prezesa TNP w latach 1957-1968 (w setną rocznicę urodzin).

W kolejnym numerze „*Notatek Płockich*” zamieszczone będą teksty referatów wygłoszonych podczas czerwcowej sesji jubileuszowej.

Prof. dr hab. Henryk Samsonowicz, Przewodniczący Wydziału i Nauk Społecznych PAN, Członek Honorowy TNP wygłasza referat „Granice społeczeństwa obywatelskiego - granicami Europy”.

Maciej Wróbel

NASI AUTORZY

- ELŻBIETA BALCERZAK** – emerytowana nauczycielka, Przewodnicząca Oddziałowej Komisji Historycznej ZNP w Płocku.
- TOMASZ BODAL** – mgr historii, nauczyciel, członek Towarzystwa Naukowego Płockiego.
- MARIAN CHOCZYŃSKI** – mgr wychowania fizycznego, Prezes Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Płocku.
- JANINA CZAPLICKA** – mgr pedagogiki, emerytowana nauczycielka Studium Nauczycielskiego, członek Oddziałowej Komisji Historycznej ZNP, prezes Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Płocku.
- ZOFIA KAPTUROWSKA** – mgr historii, nauczycielka III Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Dąbrowskiej w Płocku, Wiceprezes Okręgu Mazowieckiego ZNP.
- TADEUSZ KURPIEWSKI** – mgr historii, członek Związku Nauczycielstwa Polskiego, członek Towarzystwa Naukowego Płockiego, dziennikarz.
- JAN SZUMAŃSKI** – wykształcenie wyższe zawodowe, kierunek fizyka, nauczyciel Zespołu Szkół Budowlanych nr 1 w Płocku, obecnie emerytowany nauczyciel, od 1955 roku członek Związku Nauczycielstwa Polskiego.
- BOŻENNA TOMASZEWSKA** – emerytowana nauczycielka matematyki, absolwentka WSN w Bydgoszczy, prezes Zarządu Oddziału ZNP w Płocku w latach 1982-1990.
- MACIEJ WRÓBEL** – lic. historii sztuki, kierownik Działu Informacyjno-Promocyjnego Biblioteki im. Zielińskich TNP.

ELŻBIETA DOBRÓŃ, MAŁGORZATA DOLIŃSKA, WIESŁAWA MAZURSKA – autorki „*Bibliografii Mazowska Płockiego*”, Książnica Płocka im. Wł. Broniewskiego, ul. Kościuszki 6, 09-400 Płock, tel. 024 (...) 268 00 21, e-mail: dib@bibl.plock.pl